

JOAN F. MIRA

“Podia haver recordat que, en fi, hi ha també els valencians i els mallorquins, que tenen alguna relació especial amb Catalunya, que no són espanyols de nació i de cultura de la mateixa manera que els habitants de Sòria i de Guadalajara. Alguna cosa podia haver dit, algun esment. Però no. Amb tota certesa, ni tan sols se li va passar pel cap”

Les quatre nacions

Això era el senyor Artur Mas, conseller en cap del govern de la Generalitat de Catalunya i aspirant a president de la mateixa cosa, que en una entrevista, fa pocs dies, al diari més important del regne d'Espanya defensava la tesi molt correcta de la plurinacionalitat de tal regne o estat. Perfecte, no hi ha res a dir. “Nosaltres”, afirma, “neguem que Espanya és la nació i que tota la resta són complements i adjectius, coses més o menys afegides, que és el model existent. El nostre model és l'estat plurinacional. I això significa reconèixer les nacions que integra al seu si.” Quantes i quines?, li pregunta lògicament el periodista. “Cuenta”, contesta Mas. “Em sembla que és claríssim. Integra tres nacions, Catalunya, Euskadi i Galícia, bàsicament les dues primeres però també Galícia. I després evidentment n'inclou una altra, se'n pot dir nació, que és la resta de l'estat.” No és probable que la fantasia del senyor Artur Mas, ni la de l'entrevistador, ni la dels lectors del diari, arriben tan lluny per suposar que quan diu “Catalunya” vol dir “Països Catalans”. Per tant, en el compte de les quatre nacions resulta del tot evident que el País Valencià, si és que existeix, i les Illes, que almenys físicament existeixen, són simplement parts o regions de la nació espanyola, exactament igual com Múrcia, Extremadura o la Rioja. Al senyor Mas això li sembla claríssim: tots som part d'aquesta nació, “la resta de l'estat”, que no és ni Galícia (amb reserves), ni Catalunya ni Euskadi. Segurament té raó el senyor Artur Mas, no diré que no –sobretot en el camp de la política, que és l'únic que finalment compta–, vista la metòdica voluntat amb què els valencians massivament s'identifiquen amb els partits espanyols, i la molt escassa decisió amb què han mirat de construir un espai polític propi, no dissolt i confós amb l'espai nacional espanyol. Segurament, doncs, el presidenciable de Catalunya té molta més raó que culpa, en aquest cas. Però podia, almenys, per memòria històrica, per solidaritat, per interès comú, per la llengua, per alguna cosa, podia haver recordat que, en fi, hi ha també els valencians i els mallorquins, que tenen alguna relació especial amb Catalunya, que no són espanyols de nació i de cultura de la mateixa manera que els habitants de Sòria i de Guadalajara. Alguna cosa podia haver dit, algun esment. Però no. Amb tota certesa, ni tan sols se li va passar pel cap. I aquest és el problema, o el final del problema.

El problema, o el final del problema, és que, per als catalans, els valencians hem deixat d'existir, si és que mai havíem existit, cosa dubtosa. En una recensió recent de cinc llibres sobre “el catalanisme del segle XXI”, Josep Vicent Boira, a la revista *L'Espill*, ho constata de manera implacable. Els llibres són *Despullant Espanya*, *El nou catalanisme*, *Modernitzar Catalunya*, *Tota la veritat sobre els catalans*, i *Los Siete Pecados Catalanes*. El comentarista afirma: “Els valencians apareixem en els textos catalans d'una forma inversament proporcional a la seriositat de les seues intencions.” I pel que he vist, llegit i escoltat els darrers anys, aquesta és una veritat irrefutable. En el cas dels “nous federalistes”, per exemple, J.V. Boira comenta: “Tan pur és el federalisme que es defensa, que el País Valencià no apareix esmentat al volum [*El nou catalanisme*, Norbert Bilbeny i Àngel Pes, eds.] com un àmbit privilegiat de relacions, ni tampoc, per descomptat, com un actor polític, ni tan sols en parlar de la llengua catalana.” Tornaré a insistir, doncs: la culpa –o tota la culpa– no la té el senyor Mas ni els nous federalistes, ni Convergència ni el PSC. La part més gran de la culpa, la causa o el perquè de tot plegat, la tenim els valencians. No hem volgut ser actors polítics, en efecte, i això es paga durament: es paga amb la desaparició del panorama. Es paga amb la inexistència.